

Nette voldoende

P+ onderzocht het duurzaamheidsgehalte van de ICT-branche. Met een schuin oog naar de indicatoren van het Global Reporting Initiative (GRI) beschrijft de redactie de belangrijkste ontwikkelingen. Het rapportcijfer komt uit op een nette voldoende: een 6,6.

PEOPLE: 7

Doordat Nederland nauwelijks in de hardwareproductie zit, zijn de ICT-bedrijven niet betrokken bij onfrisse sociale praktijken. Een prijsstunter als Dell komt wel voor in onderzoeken naar de naargeestige arbeidsomstandigheden in Azië. De Nederlandse ICT is tot nu toe zelfs zeer bescheiden bij het uitbesteden van werk aan lagelonenlanden; en als ze dat al doen, dan vormen goede arbeidsomstandigheden een voorwaarde in de contracten. Het gaat dan ook altijd om het ontwikkelen van software en daar heb je frisse denkers voor nodig. De verwachting is dat meer en meer, zelfs complete bedrijfsprocessen, in handen van Aziaten en Oostblokkers worden gelegd. De Nederlandse ontwikkelingsorganisaties hebben weinig oog voor het overbruggen van de digitale kloof. Zodra het wat al te technisch wordt, zo blijkt uit onderzoek, haken onze NGO's af. In Afrika zitten ze echt niet te wachten op een samenraapsel van afgedankte computers waar met de beste wil van de wereld geen netwerk van te bouwen valt. De inspanning die de achttienduizend werknemers tellende ICT-sector zich getroost om allerlei maatschappelijke doelen in Nederland te realiseren, is enorm. Vooral in het onderwijs, naar Amerikaans voorbeeld. Het wemelt er van ideetjes en initiatieven waaraan zelfs de ICT-reuzen op aarde graag deelnemen. Ook de eerste beginnetjes van professionele ICT-hulp aan ontwikkelingslanden geven hoop.

Een niet al te hoog boven het maaiveld uit stekende 7.

PLANET: 8

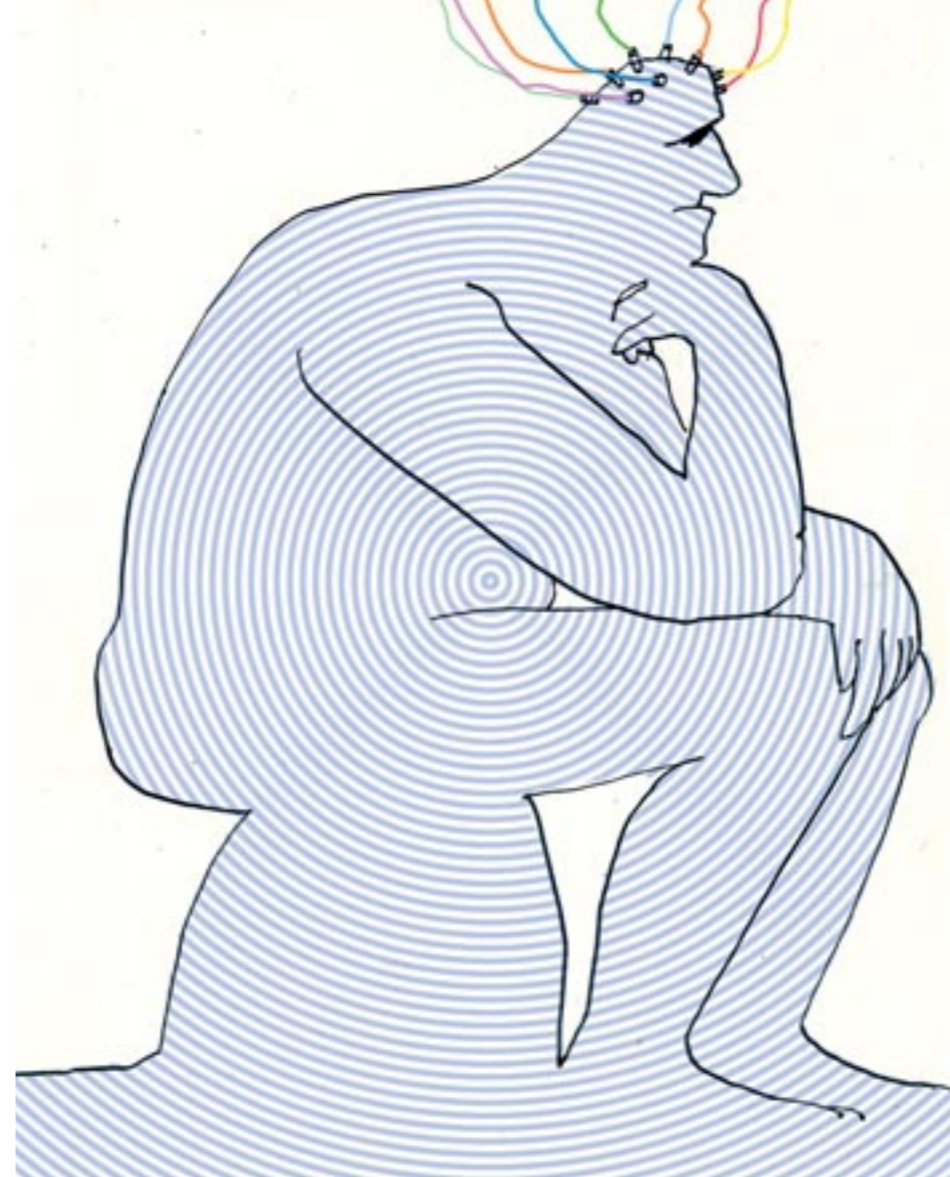
De ICT-branche in Nederland kent enkele wereldtoppers als het gaat om afvalverwijdering. Milieukennis lijkt ons grote exportartikel te kunnen worden. 'Ons' systeem om te meten hoe energie-efficiënt een gebouw of een ontwerp daarvan is, krijgt navolging. En dan is er het door ICT-mogelijk gemaakte systeem van *tracking and tracing*: het nagaan van de herkomst van producten, vanaf de bron tot aan de consu-

ment. Nutreco heeft samen met de Amerikaanse softwareleverancier Intenia een systeem ontwikkeld waarbij precies is na te gaan waar geslacht vlees en schoongemaakte vis vandaan komen, wie ze heeft vervoerd onder welke omstandigheden en wanneer. Wie ze heeft ingepakt en hoe ze uiteindelijk in de winkel zijn gekomen. De complete keten in een (2D)-barcode (of later RFID-chip). Ander voorbeeld: In de Albert Heijn kan de consument nu al op elk pak Perla of Excellent het duurzaamheidslogo van Utz Kapeh vinden. Plus een internetadres om na te gaan waar deze gecertificeerde koffie verbouwd is. In verband met voedselveiligheid gaat Europese regelgeving ketenbeheersing wettelijk afdwingen. Landbouwwand Nederland loopt voorop.

Daarom een mooie 8.

PROFIT: 5

Wie had na het uiteenspatten van de internetzeepbel ooit gedacht dat de website van een Nederlandse kringloopwinkel een paar jaar later nog eens miljoenen euro's waard zou zijn voor een Amerikaanse opkoper. eBay kreeg geen poot aan de grond in Nederland en moest wel tot overname overgaan. Het aantal bedrijven in ons land dat op die manier de aandacht op zich weet te vestigen, is echter op één hand te tellen. We weten alleen door onze aloude handelsgeest financiële meerwaarde te creëren, door het voor klanten pasklaar maken van bestaande hardware en software. Baan is ten onder gegaan aan het verkopen van software aan eigen BV's. Ook al doet Paul Baan nu in goede ICT-doelen, openheid van zaken geven door middel van een interview is er niet bij. Computerfabrikant Tulip is een flauwe afspiegeling van wat het in de jaren tachtig was. Philips had al eerder de handdoek in de ring gegooid, maar gaat trouwens weer zelf PC's maken, zij het voorlopig niet voor de Nederlandse markt. Het is een defensieve stap. De PC gaat het entertainmentcentrum worden van de

digitale woonkamer (tv, video, games, radio, internet, enzovoorts in één-en-hetzelfde apparaat). De Nederlandse ICT heeft wel een paar vermaarde IT-bedrijven opgeleverd, maar die richten zich vooral op niches als routeplanners (AND, Tom-Tom), activiteitenplanners (Quintiq) en beschrijvingsmethodieken van bedrijfsprocessen (Bwise). In methodieken zijn we goed; we hebben zelfs een methode ontwikkeld voor het testen van software (Tmap van Sogeti) die wereldwijd navolging krijgt. Toch moeten we die in prachtige algoritmen weten om te zetten. Als we dan zien hoe weinig wiskundestudenten per jaar afstuderen, dan moeten we een digitale traan wegpinken. KPN-Telecom had vijf jaar geleden nog Europese veroveringsplannen, maar heeft zich inmiddels weer helemaal (met uitzondering van Duitsland) teruggetrokken binnen de landsgrenzen. We komen te kort in onze ICT-kennis en weten die dan ook niet internationaal in klinkende munt om te slaan.

We komen uit op een povere 5.

WORST PRACTICE

Na onthullend Brits onderzoek heeft de ICT-branche afgelopen najaar gehaast een sectorcode voor de toeleveranciers opgesteld, vooral voor de producenten in China. De Britse organisatie Cafod beschrijft hoe Chinese computer-assembleurs in de Pearl River Delta bloot staan aan gevaarlijke chemische stoffen, dampen van loodsolder, metaalstof en geluids-overlast. In China kan het voorkomen dat productiemedewerkers elf uur lang moeten werken aan flitsende beeldschermen. Aan gezondheids- of veiligheidstrainingen ontbreekt het in Dongguan. De overwegend vrouwelijke werknemers zijn geronseld door arbeidsbemiddelaars. Door deze dienst zijn ze zwaar in de schulden terecht gekomen. De salarissen bevinden zich onder het minimumniveau, waardoor ze werkdagen maken tot zestien uur, zeven dagen per week. In Mexico ondervinden vrouwelijke werknemers in vrijhandelszones de druk om onder soortgelijke werkomstandigheden te produceren, om concurrerend te blijven. Namen van ondernemingen die in het rapport worden genoemd zijn onder meer

BEST PRACTICE

Misschien is het *wishful thinking*. In ieder geval iets om over na te denken. Het software systeem van *tracking and tracing* in de Nederlandse voedingsindustrie biedt ongekende perspectieven. Nu is het nog vooral bedoeld om controle te garanderen in het kader van voedselveiligheid: 'van zaadje tot karbonaadje'. De duurzaamheidsverslaggeving gaat echter ook onherroepelijk de kant op van controle, ketenaansprakelijkheid en transparantie naar de bewuste consument. Hoe is mijn koffie verbouwd? Waar komt mijn kast vandaan? Wie heeft mijn overhemd genaaid? Hoe is mijn auto samengesteld? Het is allemaal voer voor duurzaamheidsverslagen en consumentvriendelijke internetsites. Daarom leveren de koffiebranders van Albert Heijn en de vis- en vleesverwerkers van Nutreco de Nederlandse kennis-economie als pioniers een voortreffelijke dienst. Het uitwerken van deze duurzaamheidskennis tot waardevol handelsproduct zit in onze Hollandse genen.

